

Tansegédlet

a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvényhez

Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

Miskolc

2019

A közigazgatási bíráskodás differencia specifikája

- „A közigazgatási bíráskodás révén lebomlik az a merev doktriner válaszfal, amely a három hatalmi ágat egymástól elkülöníti. A törvényhozás, a végrehajtó hatalom és az igazságszolgáltatás a közigazgatási bíráskodás bevezetése révén megtartja a szervezeti különállást, de egy újfajta, a korábbihoz képest megnövelt funkcióhoz juttatja a bíróságokat.”

A közigazgatási bíráskodás nemzetközi modelljei

- Négy fő modell a jogvédelem szervezeti jellegzetességétől függően
- Angolszász modell – rendes bírósági szervezetbe integrált közigazgatási bíráskodás, legmagasabb bírói fórumok végzik, deklaratív ítéletek
- Német-osztrák modell – rendes bírósági szervezettől elkülönült, önálló szervezet, egy, illetve hierarchikus – három szintű, szubjektív jogvédelem
- Francia modell – közigazgatásba integrálódott bírósági felülvizsgálat,
- rendes bíróság csak törvényellenességet állapíthat meg, Államtanács, objektív jogvédelem
- Olasz, belga modell – „vegyes” jellegű,
- kasszációs jogkör, I. fokon regionális közigazgatási bíróságok, II. fokon Államtanács Igazságszolgáltatási Tagozata, Szicília Tartomány Közigazgatási Igazságügyi Tanácsa

A közigazgatási bíráskodás története

- 1869. évi IV. törvénycikk – igazságszolgáltatás és végrehajtás szétválasztása
- 1870. évi XLII. törvénycikk parlamenti vitája – Tisza Kálmán indítványa
- 1883. évi XLIII. törvénycikk – Pénzügyi Közigazgatási Bíróság
- 1896. évi XXVI. törvény – Magyar Királyi Közigazgatási Bíróság (in: Pénzügyi Közigazgatási Bíróság)
- 1869. évi IV. törvénycikk – igazságszolgáltatás és végrehajtás szétválasztása
- 1870. évi XLII. törvénycikk parlamenti vitája – Tisza Kálmán indítványa
- 1883. évi XLIII. törvénycikk – Pénzügyi Közigazgatási Bíróság
- 1896. évi XXVI. törvény – Magyar Királyi Közigazgatási Bíróság (in: Pénzügyi Közigazgatási Bíróság)

A Magyar Királyi Közigazgatási Bíróság

- hivatásos bírákból álló testület
- elnöke a Curia elnökével azonos szinten (1906-1933. között Wlassics Gyula)
- pénzügyi és általános osztály
- reformatórius jogkör
- 1940. évi VII. törvénycikk – hatáskörök folyamatos csökkentése
- 1949. évi II. törvény – MKKB megszüntetése

Közigazgatási bíráskodás a II. világháború után

- felülvizsgálható határozatok köre igen szűk
- 1957. évi IV. törvény – szélesebb kör
- 1973. - Pp. III. Novellája – Az államigazgatási határozat megtámadása iránti perek
- 63/1981. (XII. 5.) MT rendelet – felülvizsgálható határozatok tételes felsorolása
- 32/1990. (XII. 22.) AB határozat
- 1991. évi XXVI. törvény a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának kiterjesztéséről
- 2004. évi CXL. Törvény

Kp hatályba lépése előtt

Jogorvoslati lehetőségek bővülése > speciális eljárási rendek

Számos ágazati törvény bírósági eljárásra vonatkozó szabályokat állapít meg

A bíróság döntési jogkörére nézve is több tucat jogszabály tartalmaz rendelkezéseket

A Pp. XX. fejezetének szinte nincs olyan rendelkezése, amelyet az elmúlt 25 évben ne módosítottak volna

Felsőbírósági gyakorlat az eljárási szabályok értelmezésére (állásfoglalások, vélemények, jogegységi határozatok) – szokásjog

Kp hatályba lépése előtt

A közigazgatási bírósági eljárásokra vonatkozó szabályozás nagyfokú és a jogbiztonságra veszélyes töredezettsége

Az új Alaptörvény és az ügyészségről szóló sarkalatos törvény alapvető változást hoz az ügyész büntető jogon kívüli feladatkörében: a korábbi felügyeleti jogkör helyett az ügyész a bíróság előtt a közérdeket érvényesíti

Az európai bírósági fórumok a hatékony jogvédelmet egyre szélesebb körben kérik számon a tagállamokon

Közigazgatási hatósági eljárásjog megújítása érinti a közigazgatási bíráskodást – a jogalanyok számára a két eljárás egységet képez – hatékony, gyors, időszerű eljárás kell

Alkotmányos összefüggések

Concha Győző: „Minden állam alkotmánya csak annyit ér, amennyit abból a közigazgatás megvalósítani bír.”

Nem egyszerűsíthető le az ügyfél számára sérelmes határozat ügyfél általi megtámadásának biztosítására, mert a közigazgatás tevékenysége sem merül ki az egy-két ügyfeles hatósági eljárások lefolytatásában.

A közigazgatás felügyeleti, ellenőrző, engedélyező, szervező tevékenysége - közel évi húszmillió hatósági ügy

A közigazgatási hatósági döntések feletti bírói kontroll hatással van egy adott ország versenyképességére

Alkotmányos összefüggések

Objektív jogvédelmi szerep: jogállamiság, valamint a hatalommegosztás alkotmányos elvéből fakad

Közérdekvédelmi szerep

A nemzeti jövedelmet előállító gazdasági szereplőkre is kihat.

Szubjektív jogvédelem – XXIV. cikk (1) bek. „jó közigazgatáshoz való jog”

Tisztességes eljáráshoz való jog – XXVIII. cikk (1) bek.

A koncepció sarokpontjai

- Pp-re csak a lehető legszűkebb körben utal vissza, vagy egyáltalán
- alapelvek célja: hatékony jogvédelem – közérdek érvényre juttatása
- közigazgatási jogvita fogalma

A koncepció sarokpontjai

A **közigazgatási jogvita** fogalma:

Generálklauzula

A közigazgatás valamennyi, közigazgatási jog által szabályozott döntésének, cselekményének, mulasztásának törvényességevel kapcsolatos jogvita

Közszolgálati jogviták

Közhatalmi jogkörben okozott kár

Közigazgatási szerződésekkel kapcsolatos jogviták

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Közigazgatási cselekmény:

- Egyedi döntés
- Hatósági intézkedés
- Egyedi ügyben alkalmazandó – Ját hatálya alá nem tartozó – ált hatályú rendelkezés
- Közigazgatási szerződés

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Közigazgatási szerv:

- Államigazgatási szerv és annak önálló feladat- és hatáskörrel felruházott szervezeti egysége
- Helyi önkormányzat képviselő-testülete és annak szerve
- Nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete és annak szerve
- Köztestület, felsőoktatási intézmény, és annak önálló feladat- és hatáskörrel felruházott tisztségviselője, szerve
- Jszab által közig. csel. megvalósítására feljogosított egyéb szervezet, személy

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

- **Elsőfokon**

KMB – közigazgatási és munkaügyi bíróság

Törvényszék

Kúria

- **Másodfokon**

Törvényszék

Kúria

- **Felülvizsgálat**

Kúria

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

- Bíróság összetétele – hármas tanács
- Egyesbíró
- Bírósági titkár
- Bírósági ügyintéző

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Főszabály a három bíróból álló tanács

- **DE!** tanács előkészítő tanácsülésen elrendelheti, hogy tanács tagja egyesbíróként járjon el (ténybeli és jogi szempontból is egyszerű megítélésű ügyben)

Egyesbíró jár el elsőfokon:

- Kétfokú közig eljárásban hozott közig cselekmény vizsgálata iránti perben
- 5 millió Ft-ot meg nem haladó alapösszegű fizetési kötelezettséget vitató ügyben
- Menedékjoggal, szabad mozgás és tartózkodás jogával bíró személyek beutazásával, tartózkodásával
- 13. § (4) TB, szoc. és gyermekvéd. ellátás, állami foglalkoztatási szerv ellátása

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Egyesbíró jár el elsőfokon:

- Hatósági igazolvány, bizonyítvány, nyt. vezetésével kapcsolatos per
- Járulékos közig cselekmény
- Mulasztási per
- Közszolgálati jogviszonnyal kapcs. per
- Egyéb esetben

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

- **Hatáskör**

KMB – ami nem törvényszék vagy Kúria

- **Illetékesség**

Közigazgatási tevékenység megvalósulásának helye – részletezve

Jelenlegi kiemelt KMB-k + törvényszékek mellett

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Felperes – per megindítására az jogosult,

- Akinek jogát vagy jogos érdekét a közig tev közvetlenül érinti
- Ügyészség, ill tvségi felügyelet gyakorló szerv
- Közig szerv, amely a megelőző eljárásban hatóságként nem vett részt és hatáskörét a közig tev érinti
- Bizonyos esetekben kifejezett érintettség esetén civil szervezetek, érdekképviselői szervek

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Alperes

- Az a közig szerv, amely a jogvita tárgyát képező közig cselekményt megvalósította
- Többfokú elj – az utolsó fokon eljáró közig szerv
- Közszolgálati jogviszonnyal kapcs per a munkáltató szerv ellen kell megindítani

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Pertársaság

- Ha a jogvita tárgya olyan közös jog, kötelezettség, ami csak egységesen dönthető el – több felperes együtt is indíthat pert
- Ha a közíg tét-t együtt valósították meg, egyik a másikon alapul – több alperes együtt is perelhető

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Érdekelt

- akinek jogát v jogos érdekét a vitatott közig tev közvetlenül érinti vagy a perben hozandó ítélet közvetlenül érintheti
- a mások között folyamatban lévő perbe érdekeltként beléphet
- Ismert érdekeltet a bíróság értesíti a perbelépés lehetőségéről
- Kérelemre is perbe állítható az, akinek jogát v jogos érdekét a perben hozandó ítélet érinti
- GAZDASÁGI érdek nem egyenlő JOGI ÉRDEK!

KP – ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Mintaper

- A bíróság előtt indul min 10 olyan eljárás
- Jogi és ténybeli alapja AZONOS
- Bíróság dönthet e perek egyikének mintaperként való elbírálása mellett
- A mintaper befejezéséig a többi pert felfüggeszti
- Többi pert a mintaper eredményétől függően tárgyaláson kívül bírálhatja el ha sem ténybeli, sem jogi szempontból nem különböznek

KP – ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS A KERESSET

- **Formai és tartalmi követelmények**
- **Benyújtás módja, továbbítása**
- **Védirat**
- **Keresetlevél vizsgálata, intézkedések**

Hiánypótlás

Áttétel

Visszautasítás

Azonnali jogvédelem

KP – ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS A KERESZET

Formai és tartalmi követelmények

- Eljáró bíróság megjelölése
- Felperes neve, lakcíme, székhelye, cégjegyzékszám, adószám, egyéb elérhetősége, ha van
- Alperes neve, székhelye, perbeli állása
- Vitatott közígg tev és az arról való tudomásszerzés módja és ideje és azt bizonyító adatot
- Adatok, melyekből a hatáskör és illetékesség megállapítható

KP – ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS

A KERESZET

Formai és tartalmi követelmények

Csatolni kell azt az okiratot,

- Amelyre felperes bizonyítékként hivatkozik
- Amely a képviseleti jogosultságot igazolja
- Amely a bíróság által hivatalból figyelembe veendő tény igazolásához szükséges

KP – ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS A KERESZET

A kereset benyújtása:

- 30 nap (vitatott közig csel közlésétől)
- A közig csel megvalósító közig szervhez
- Ha nem kell közölni, tudszerzéstől 30 nap, de max 1 éven belül
- Többfokú elj – elsőfokon eljáró közig szervnél
- Határidőben benyújtott, ha a jogi képv nélküli felp tévesen a bírósághoz vagy a másodfokhoz nyújtja be – ekkor közig szervnek megküldeni

KP – ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS A KERESZET

A kereset továbbítása:

- Egyfokú: 15 napon belül az ügy irataival együtt
- Többfokú: elsőfok 5 napon belül felterjeszti – másodfok a benyújtástól 21 napon belül továbbítja
- Azonnali jogvédelem – 5 nap! Többfokú: 3 és 8 nap

KP – ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS A KERESET

Védirat:

- Alp-nek a keresetlevélben foglaltakra tett nyilatkozata
- In: védekezés alapjául szolgáló tények és bizonyítékok
- Alperes keresetlevéllel és iratokkal együtt küldi meg
- Ha visszautasításnak van helye, elég erre utalni

KP – ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS

A KERESZET

Visszautasítás:

- Joghatóság hiánya
- Más bíróság vagy hatóság hatásköre, illetékessége és áttétel nem lehet
- Pert nem a jszban erre feljogosított személy indítja
- Olyan közígertvényt, amit jszab kizár
- Felperes nem merítette ki a közígertvényt jogorvoslatot
- Uazon közígertvényt tárgyában már folyamatban van per
- Res iudicata (már ítéletet hoztak)
- Perbeli jogképesség hiánya és nincs MH
- Elmulasztja a keresetindítási határidőt és igazolási kérelem nincs
- HP ellenére keresetlevél hiányt nem pótolja és emiatt nem bírálható el
- Nem jelölte meg az okozott jogsérelmet
- Elektronikus kapcsolattartási szabályait nem tartotta be

KP – ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS A KERESSET

Azonnali jogvédelem:

- Halasztó hatály elrendelése
- Halasztó hatály feloldása
- Ideiglenes intézkedés
- Előzetes bizonyítás
- 15 napon belül döntés
- Hiánypótlásnak nincs helye
- Végzés ellen fellebbezés 8 nap, amit a II. fok 8 nap alatt bírál el

KP – ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS

- Előkészítő tanácsülés (kereset érkezésétől 15 napon belül megtartani)
- Tárgyalás kitűzése (kereset érkezésétől 30 napon belül kitűzni 60 napon belüli időpontra)
- Idézés
- Egyezség (ha a jogvita tárgya lehetővé teszi ÉS jogszab.nem zárja ki)
- Közvetítés (bírószági titkár, vagy bíró jár el közvetítőként, cél az egyezség létrehozása, közvetítés alatt az érdemi peres eljárás maximum 2 hónapra felfüggesztésre kerül)

KP – ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS A TÁRGYALÁS

- Első tárgyalás kiemelt szerepe! Perkoncentráció, költséghatékonyság!
- Az elnök vezeti
- Iratismertetés
- Nyilatkozatok
- Elhalasztás (csak kivételesen indokolt esetben)
- Bizonyítás (indítványok legkésőbb az első tárgyaláson)
- Berekesztés (ítélethirdetés előtt)

KP – ELSŐFOKÚ ELJÁRÁS

- Tárgyaláson kívüli elbírálás (jogalkotó preferálja, felek kérhetik, de kérelem hiányában a bíróság is dönthet így)
- Bizonyítás – utalás a Pp-re DE eltérésekkel!
 - Legkésőbb az első tárgyaláson
 - Szakértői bizonyítás – megelőző eljárás
- Eljárás megszüntetése
- Jogsérelem orvoslása

KP – HATÁROZATOK

- Az ügy érdemében hozott határozat: **ítélet** (rész-, közbenső-, egyszerűsített-)
- Minden más határozat: **végzés**
- Keresethez kötöttség (felülvizsgálat csak a kereseti kérelem korlátai között) **DE:**
- Hivatalbóli vizsgálat (bizonyos jogsértések a kereseti hivatkozástól függetlenül vizsgálандók, pl.: semmisség)
- Mérlegelési jogkörben hozott döntés (mérlegelésre való felhatalmazás keretei, mérlegelés szempontjai és azok okszerűsége)

KP – HATÁROZATOK

- Kereset elutasítása
- Keresetnek helyt adás
- Megváltoztatás
- Fizetési kötelezettség összegének megváltoztatása
- Megsemmisítés (ex tunc – kasszáció visszaható hatállyal)
- Hatályon kívül helyezés (hatályvesztés időpontjának megállapítása az ítéletben, ex nunc, pro futuro)
- Megállapítás (jogsértés ténye)

KP – PERORVOSLATOK

- Fellebbezés ítélet ellen
- Fellebbezés végzés ellen

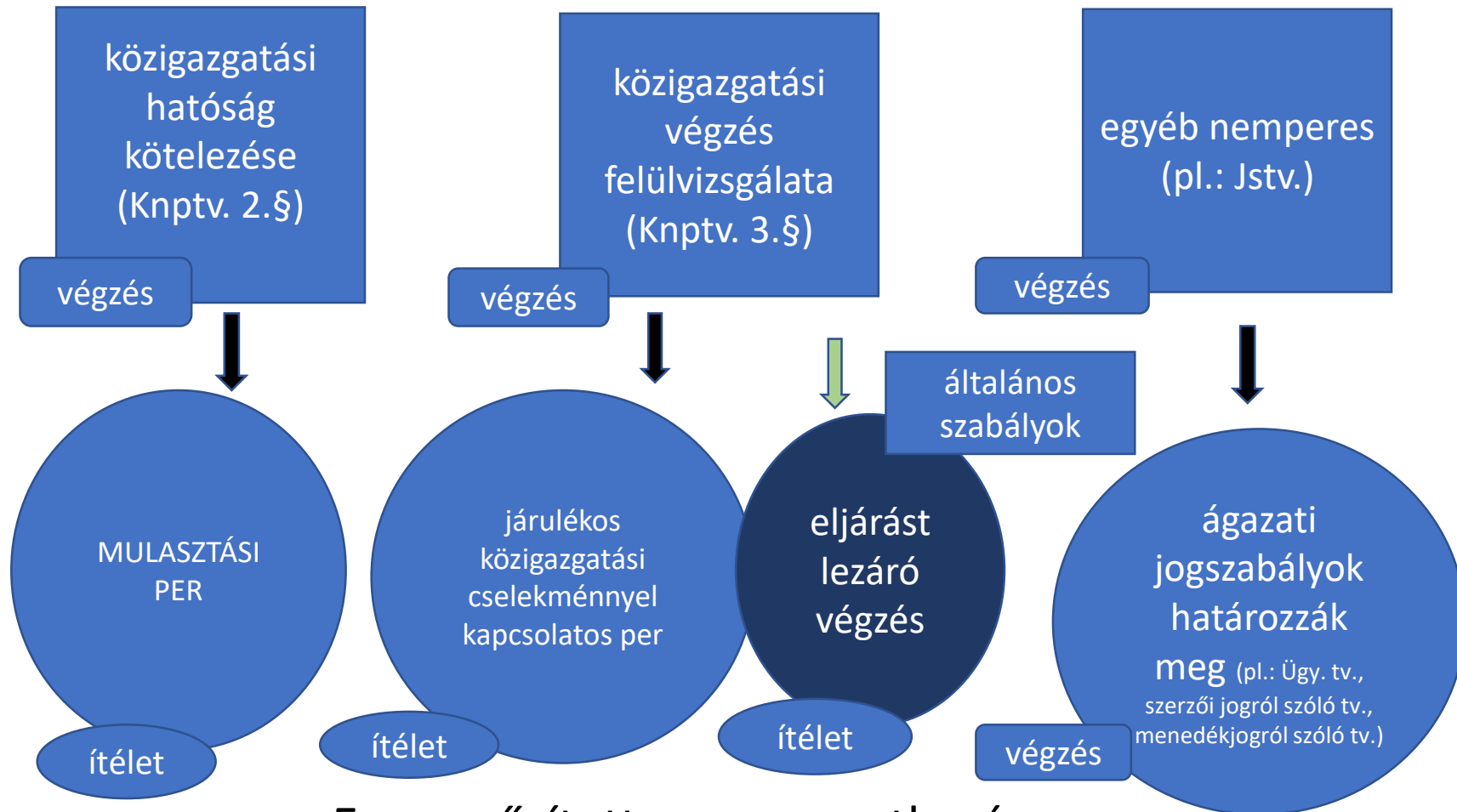
Rendkívüli perorvoslatok (már jogerős ítélet ellen irányul):

- Felülvizsgálat (Kúria eljárása)
- Perújítás
- Alkotmányjogi panasz

KÖZIGAZGATÁSI NEMPERES ELJÁRÁSOK

- **Knptv.** – 2005. évi XVII. törvény a Pp. módosításáról és az egyes közigazgatási nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról
- Általános szabályok (bírószági titkár!)
- Közig. hatóság kötelezése eljárás lefolytatására
- Közig. végzés bírószági felülvizsgálata
- 2017. december 31. VÁLTOZÁS!
- 2017. évi I. tv. Kp. – egyszerűsített per

Nemperes eljárások változása

Egyszerűsített perre vonatkozó szabályok

EGYSZERŰSÍTETT PER

Ügycsoportok:

- Hat.igazolvány, bizonyítvány, nyt. (KIV: Iny.)
- Kizárólag a hat.elj.egyéb résztvevője által indított perben
- Járulékos közig csel-el kapcs.perben
- Gyülekezési jog (KIV: feloszlatus)

EGYSZERŰSÍTETT PER

Felek rendelkezése:

- Ha felperes keresetében kéri ÉS
- Alperes nem ellenzi a védiratban – VÉGZÉSt kell hozni ez esetben az egysz.perben való elbírálásról!
- Bármikor elrendelhető a per ált.szab-k szerinti lefolytatása, HA tisztességes eljárás követelményei miatt szükséges

EGYSZERŰSÍTETT PER

Utalás tárgyaláson kívüli elbírálásra (Kp. 77.§):

- Nem lehet, ha bizonyítást kell lefolytatni (KIV.: okirati bizonyítás)
- Védirat közlésével felek számára min.15 napos határidő nyilatkozataik megtételére
- Válaszok és egyéb beadványok min.15 napos hi-vel, DE lehetőleg a keresetlevél beérkezésétől számított 60 napon belül sor kerüljön
- Elj.cselekmények bíróság által biztosított határidőn belül, ha nincs ilyen – ítélet meghozataláig

EGYSZERŰSÍTETT PER

Intézkedések a perkoncentráció és költséghatékonyság elérése érdekében:

- Mellőzi az előkészítő tanácsülés megtartását
- Perbeli cselekményről jegyzőkönyv helyett feljegyzés
- Eljárási cselekményekre törvényben foglaltaktól eltérő határidőt állapíthat meg
- Szóbeli nyilatkozat helyett hangkapcsolatot biztosító elektronikus úton megtett nyilatkozat is elfogadható

MULASZTÁSI PER

Törvényi fogalma:

- Közig szerv
- Közig csel megvalósítására vonatkozó
- Jszab-ban foglalt kötelezettségének
- ELMULASZTÁSA miatti per

Perindításra jogosult:

- Ügyfél, és akinek jogát a mulasztás közvetlenül érinti
- Ügyészség és törvényességi felügyeletet gyakorló szerv, HA a felhívásban foglalt határidő eredménytelenül telt el

MULASZTÁSI PER

Keresetlevél plusz tartalmi elemei:

- Megjelölni, h a felperes mikor, milyen ügyben fordult a közig szervhez
- Közig szerv azon eljárási cselekményei, melyekre felperes tudomása szerint sor került
- Közig szerv határozathozatali, vagy eljárási vagy feladatellátási kötelezettségét megalapozó jogszabályok
- Mulasztás megállapíthatóságának okai
- Mulasztás orvoslására irányuló eljárás kezdeményezésére való utalás és ehhez kapcsolódó eljárási cselekmények

MULASZTÁSI PER

Mulasztási ítélet:

- Megállapítja a bíróság a mulasztást,
- Ha a közig szerv a csel megvalósítására vonatkozó, jszab-ban meghat kötelezettségének az elintézési határidőn belül nem tett eleget
- Ha a közig szerv cselekményét közérdeken alapuló kényszerítő indok szükségessé teszi, vagy a pert törvényességi felügyeleti szerv indította

MARASZTALÁSI PER

Kp. 38. § (1)

d) Közigazgatási jogviszonyból eredő kötelezettség teljesítésére kötelezés

e) Közig szerződéses jogviszonnyal vagy közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatban okozott kár megtérítésére kötelezés

- Védiratot kereset közlésétől szám 30 napon belül
- Keresetváltoztatás a tárgyalás berekesztéséig, DE CSAK HA az érvényesített igény ugyanabból a jogviszonyból ered
- Bizonyítási indítványra bíróság által biztosított határidőn belül, de ha ez nincs, maximum a tárgyalás berekesztéséig

MARASZTALÁSI PER

Marasztalási ítélet

- Ha a bíróság helyt ad a keresetben foglaltaknak – ítéletében a közig szervet a jogszabályi keretek között marasztalja
- Fellebbezésnek van helye!
- Előzetesen végrehajtható
- Az alperes által elismert követelésben marasztaló ítélet
- Közokiratban, vagy TBEM okiratban vállalt kötelezettségen alapuló pénzbeli marasztalást tartalmazó ítélet

NEM KÖZIG SZERV ELLEN INDÍTOTT PER KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

- Közig szerv indítja! Ő a felperes
- Közig szerződéssel vagy közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos igényének érvényesítésére
- Alperes: az a természetes vagy jogi személy, akivel szemben a közig szerv igényt érvényesít
- Igényérvényesítést megalapozó tényről való tudomásszerzést követő 90 nap a perindításra

KÖZTESTÜLETI FELÜGYELETI PER

- Felperes: köztestület felett tv-ségi felügyeletet gyakorló közig szerv VAGY ügyészség
- Az eredménytelen tv-ségi felhívást követően
- Keresetlevelet a felhívásban biztosított határidő leteltét követő 30 napon belül
- Közvetlenül a bíróságnál
- Ítélet
- Felügyelőbiztos

ÖNKORMÁNYZATI RENDELET JOGSZERŰSÉGE

- Önkormányzati rendelet más jsz-ba ütközésének vizsgálatára irányuló eljárás – Kúria
- Helyi önkormányzat jogalkotási kötelezettségének elmulasztási miatti eljárás – Kúria
- Helyi önk. képviselő-testületének normatív határozata más jsz-ba ütközésének vizsgálata – KMB
- Helyi önk. képviselő-testületének normatív határozat meghozatalára irányuló kötelezettség elmulasztása miatti eljárás – KMB

ÚJ ELJÁRÁSRA KÖTELEZŐ ÉS A MULASZTÁSI ÍTÉLET TELJESÍTÉSÉNEK KIKÉNYYSZERÍTÉSÉRE IRÁNYULÓ ELJÁRÁS

- Teljesítés kikényszerítése iránti kérelem
- Teljesítési bírság
- Intézkedések

KÖZIG SZERV KIJELÖLÉSÉRE IRÁNYULÓ ELJÁRÁS

- Hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szerv kijelölése kérhet, HA
- Ugyanazon közig csel-re több közig szerv is HK hiányát állapította meg
ÉS
- Ezért nem indulhat meg a közig eljárás
- Kérelem előterjesztésére jogosult – HK vitában érintett közig szerv
VAGY akinek jogával, jogos érdekében kapcsolatos a vita kialakult